

Kako pa ravna sedaj kot deželni šolski nadzornik slovenskih gimnazijskih razredov!?!

Nekateri naivneži so sicer trdili, da bo g. Končnik v Ljubljani še najboljši Slovenec postal!! Mogoče, — a to le na videz. Tudi v Celju je bil gospod Končnik liberalec in klerikalec, Slovenec in Nemec, kakor mu je ravno kazalo, da si je rojen Slovenec. V resnici pa je bil gospod Končnik v Celju le eno, namreč: „pionir nemštva“ in pionir nemštva bo gosp. Končnik tudi na Kranjskem ostal. — Tisti, ki ga dobro poznamo, povzdignimo pravočasno svoj svarilen glas: „Bratje, ne zaupajte“!

Že omenjeni prvi ukaz radi vsprejemnega izpita v I. razred gimnazij Vam lahko oči odpre. — V sprejemni izpit za I. razred slovenskih gimnazij je že sam ob sebi največja krivica, ker se izprašujeta dva učna jezika, slovenščina in nemščina. — Kje v celi Avstriji, kje na celem svetu se zahtevata pri vsprejemnem izpitu dva učna jezika?

In sedaj pride še gosp. Končnik s svojim ukazom, zahtevajoč, naj se pri sprejemnem izpitu strogo postopa. — Ko bi nemščino res strogo izpraševali, dobili bi v prvi razred komaj 10—15 dijakov. In to bi bil Končnikov ideal.

Zatorej obračamo še enkrat pozornost vseh mero-dajnih gospodov na veliko važnost tega odloka z opominom, naj take in jednake odloke nemogoče store, ali pa, kar bi bilo še najbolje, naj Končnika nemogočega store!

Vemo kake želje, kake skomine ima vlada. — Ne pozabimo kaj velepomembnega je izrekel neki vladni pristaš rekoč: „Kaj, šole? Še itak nam rastejo Slovenci čez glavo. — Kaj bi bilo še, da njim damo šole“!

Če to in jednako uvažujemo, nam ne bo težko uganiti, kaj nameravajo takozvani ljubljenci vlade, zaradi česar so ljubljani in zaradi česar in kako se trudijo ljubljani biti. Takim ljudem, ki vse store. Kadar njim to prav kaže, ne verjemimo nič, prav nič!

Je-li je zaslužila ogromna slovenska večina gg. ravnateljev in profesorjev na kranjskih srednjih šolah, da se njej je postavil na čelo gosp. Končnik? Nikoli! — In ta večina naj tega pri nobeni priliki ne pozabi!

Pozabijo pa naj tudi ne prvaki in voditelji našega naroda na udarec, katerega je rodu zadela vlada z imenovanjem tega nadzornika, ter naj v pravem smislu in po zaslušanju vedno spominjajoči se — Celja, — postopajo proti njemu.

Politični pregled.

Državni zbor je imel v petek veliko razpravo zaradi trpinčenja vojakov. Razkrile so se prav zanimive reči. Predlogu naj se voli odsek, ki bo preiskoval vse te slučaje, se sicer ni priznala nujnost, in je predlog s tem pokopan, ali brez dobrih posledic razprava ne bo ostala. Zdaj bodo vsaj tisti, ki vojake trpinčijo, vedeli, da stoje pod kontrolo parlamenta. V isti seji je bil tudi na zahtevanje dr. Šusteršiča

voljen grajalni odsek. Povod je dalo to, da je poslanec Stein rekel dr. Šusteršiču: „Z Vami ne govorim, Vam se je trikrat reklo „šuft“ in Vi niste zahtevali zadoščenja“, dalje, da mu je rekel: „Vi imate od žindre umazane roke“ in končno, da mu je rekel: dr. „Schlintra“. V sredo se je zbornica bavila samo s to zadevo, a poslancu Steinu se ni izrekla graja. Več o tem prihodnjič.

Med Avstro-Ogersko in Meksiko bodo obnovili diplomatsko zvezo, ki je bila pretrgana celih 33 let, to je od tedaj, ko se je cesar Maksimilijan bojeval z Meksikanci. Imenovan bode najbrže v kratkem jeden zastopnik naše monarhije za Meksiko, in istotako bode meksikanska vlada imenovala svojega zastopnika za Dunaj.

— Kongres evropskih vladarjev. — Ruski car je storil neke korake za kongres vseh evropskih vladarjev, ki naj bi se vršil v poznem poletju ali pa v zgodnji jeseni. Na tem sestanku bi se vršil ta razgovor o vseh važnejših mejnarodnih vprašanjih.

Minister Delcassè v Petrogradu. — Francoski minister za vnane zadeve Delcassè se je napotil v Petrograd o zelo važnih političnih zadevah, in to na izrecno željo carja samega, kl je hotel, da se ruski in francoski vnani minister natančno dogovorita o vsih vprašanjih, ki se tičejo skupnih interesov obeh držav. Na tem sestanku ministrov so bile kakor poglavitne točke razgovora kitajsko in macedonsko vprašanje, ter obnovitev trozveze in pa politika Angleške. Govori se, da dela ruski finančni minister Witte na to, da se Rusija in Francija še tesneje združita v gospodarskih vprašanjih za slučaj carinske vojne mej Nemčijo in Rusijo. — Smoter Delcassèjeve misije v Petrogradu pa je bil tudi ta, da sta Rusija in Francija prevzeli garancijo za izplačanje vojne odškodnine od strani Kitajske ostalim velevladim.

Vojna v južni Afriki. — Z južnoafriškega bojišča ni v zadnjih dneh nobenih posebnih poročil. Angleški listi, katerim ni dati prav nobene vere, poročajo sicer, da so Angleži pobrali Burom več orožja in streljiva ter vjeili nekaj Burov in živine, — ali poročilo preko Bruselja, ki so mnogo zanesljiveja nego londonska, pravijo nasprotno, da so Buri pobrali Angležem pri Rosmeadu mnogo orožja in živeža, vsled česar so se Angleži morali umakniti. V nekem gozdu pri Middleburgu pa so Buri popolnoma potolkli Angleže, na življenju ostale pa ujeli, jim pobrali orožje, potem pa jih zapodili ven iz gozda v beg. Neki transvaalski odposlanec je bil pri Krügerju v Bruslju in ta je povedal, da so Angleži v obupnem položaju, ter da vojne ne bo še tako hitro konec.

Dogodki na Kitajskem. — O razmerah na Kitajskem se ta hip ne more reči, ali bodo kmalu poravnane, ali bodo še trajale dalje, in da-li se razvijejo do nevarnejih zapletajev. Resnično in za ugoden zaključek stvari dobro znamenje je pač to, da sta baš oni dve velevladi, ki sta najbolj hujskali na razpor, brez posebne moči in to sta Anglija in Nemčija; prva je popolnoma oslABLJENA in je vesela, ako ni primorana jemati svojega vojaštva iz južne Afrike, druge (Nemčije) vojaštvo, ki stoji na Kitajskem pa se je vsled svoje nebrzdanosti prav močno pokazalo nezmožno za kako resno vojno akcijo. Rusija, ki želi mir in urejenih zadev, deluje z ostalimi veleslastmi na to, da se mejnarodne čete prej ko prej odtegnejo s kitajskega ozemlja. V tem je Rusija zlasti složna s Francijo, Japonska, na katero se je intrigantna Anglija najbolj naslanjala, je jednako sprevidela, da je boljši pameten mir nego nespametna vojna. Kar se tiče vojne odškodnine, so angležki, nemški, francozki in japonski poslaniki sporočili Li-hung-čangu, da njihove vlade zahtevajo vsaka 65 milijonov funtov šterlingov t. j. 1300 milijonov kron odškodnine, ter da se zadovolijo s to odškodnino, ako se odšteje do konca julija, sicer pa zvišajo odškodnino, vsak mesec za 100.000 funtov šterlingov. Dokler Kitajska te odškodnine ne izplača, ostane tudi mednarodno vojaštvo v njenem ozemlju. Poroča se, da sta Rusija in Francija sklenili, dati

ostalim vevlastim garancijo za izplačanje te odškodnine, in je vsled te izjave tudi pričakovati, da se mejnarodno vojaštvo skoro vrne domov. Želeti bi to pač bilo, kajti navzočnost sovražnih čet le razburja kitajsko prebivalstvo in provzroča novih nepotrebnih nemirov. Tudi kitajski dvor je izjavil, da se ne vrne prej v Peking, dokler ni sveto mesto popolnoma očiščeno sovražnih čet. Nekatera poročila govore, da so katoliški misijonarji po nekod začeli zopet z nova delovati. Konečno nam je še dodati najnovejšo došlo vest o nekem krvavem spopatu nemških vojakov s kitajskimi vojaki pri Velikem zidovju v Paotingfu. Ta boj pa je bil za Nemce velika nesreča; kajti padlo je pet častnikov in 80 mož, brez ranjenih. Nemci so v veliki zmešnjavi bežali pred Kitajci.

Obrtnija.

Pristojbinski ekvivalent.

V zadevi pristojbinskega ekvivalenta odprtih in komanditnih družb se pripravlja sedaj peticija, za katero se bode tudi pri nas pobiralo podpise, saj je ta stvar velikega pomena tudi za naše trgovce in obrtnike. Da bodo ti vedeli, za kaj se pri ti peticiji gre, hočemo stvar nekoliko pojasniti.

Ministrski ukaz o ekvivalentu.

Finančno ministrstvo je dne 30. marca t. l. izdalo naredbo, s katero določa glede odmerjanja pristojbinskega ekvivalenta odprtim trgovskim družbam in komanditnim družbam naslednje:

1. Odprtim trgovskim družbam, katerim se v petem desetletju ni predpisal obrtni ekvivalent od nepremičnega premoženja, se ta ekvivalent, če so ga dolžne plačati, predpiše samo za šesto desetletje, predpisovanje za potekla leta desetletja pa se opusti.

2. Finančna ravnateljstva se pooblašajo, da opuste naknadno iztirjanje ekvivalenta, ako so odtrpe trgovske družbe ali komanditne družbe svoje nepremično premoženje po predpisih za šesto desetletje oglasile in se je dognalo, da se prepisna pristojbina od sprejetja dotičnih pristojbin družbo ni plačala, to pa le, ako so nepremičnine prišle v last dotične družbe pred 1. januarjem l. 1896. in ako ni posebnih vzrokov, da se pristojbina tudi naknadno iztirja. Ta določba seveda ne velja za tiste slučaje, ki so po zakonu z dne 13. decembra l. 1862. drž. zak. št. 89 (opomnja 1 ali opomnja 2 lit. b) pristojbinskega ekvivalenta sploh oproščeni.

3. Od tistih nepremičnin, ki so last kake odprte trgovske družbe, ni plačati prepisne pristojbine, ako se zgode v dotični družbi premembe v osebah, to je, če stari člani pristopijo, samo da družba še dalje obstoji, namesto prepisne pristojbine pa je plačati v tarifni točki 106, B, e, zakona s 13. decembra l. 1862. določeni pristojbinski ekvivalent. To velja tudi za slučaj, če so družbine realitete v zemljiški knjigi vpisane na ime kakega posameznega člana dotične družbe.

Ako se je vzlic temu primeril slučaj, da so se od ealilet, katerim je sedaj predpisati pristojbinski ekvi-

valent, tekom predidocih desetletij naložile povodom premembe mej družbinimi člani prepisne pristojbine, tako je na zahtevanje dotične družbe to nepravilno naloženo pristojbino od pristojbinskega ekvivalenta odšteti.

4. Za odmerjenje ekvivalenta ne neizogibno potrebnega detajliranja ekvivalentnih napovedi se ne sme zahtevati. Zlasti zadostuje sumnarična napoved glede fundus instructusa, ako je po njem mogoče spoznati njegovo vrednost. Sme se tudi vrednost pavšalno označiti.

5. Finančna oblastva prve instance se pooblašajo, da tistim družbam, katere doslej niso plačevale pristojbinskega ekvivalenta in torej še ne poznajo dotičnih zakonskih predpisov dovolijo podaljšanje v § 20. naredbe finančnega ministrstva z dne 14. julija l. 1900 določenega roka za predložitev napovedi toda k večjemu do 30. junija l. 1901.

Rekurzi zoper naročenje napovedi.

V jedni zadnjih sej poslanske zbornice je na interpelacijo češkega poslanca dr. Stojana vštetja aktivnih obresti v napoved odgovoril finančni minister, da je že naročil finančnim oblastvom, da ni plačati ekvivalenta od tistih obresti, ki so bile 31. decembra l. 1900 v naprej določene za porabo, a so se dodale premoženju. Ta določitev o porabi obresti mora biti izrečena v ustanovnem pismu ali v statutu, drugače se obresti prištejejo premoženju. To velja tako za duhovniške beneficije, kakor tudi za druge juridične osebe. (Dalje sledi).

Kmetijstvo.

Kje naj dobimo potrebna sredstva za ustanovitev vinske zadrage?

Ako naj pričnemo z vinarsko zadrugo pospeševati našo vinsko trgovino, potem nam je treba pripravne kleti, dobre vinske posode in zadosti vina, za vse skupaj pa — denarja.

Za dobavo dobre vinske kleti, potrebne posode in dobrega vina ni treba posebnih skrbij. Vse to se bo lahko dobilo. Drugače pa je z denarjem. Tega nam je imeti pred vsem in v tem pogledu sta važni za nas zlasti sledeči dve vprašanji:

- 1.) Koliko denarja potrebujemo za to podjetje, in
- 2.) kako naj spravimo potrebni denar skupaj?

Kar se tiče prvega vprašanja, je odgovor lahek. Potrebna množina denarja se namreč ravna po obsegu celega podjetja, ali z drugimi besedami rečeno po tem, s koliko množino vina hočemo začeti vinsko trgovino.

Če uvažujemo nasvet, katerega sem v zadnjem članku napisal in po katerem naj se ta kupčija po malem prične, potem zadostuje popolnoma, ako nakupi zadruga za pričetek kakih 250—300 hl vina. Tolika množina vina se bo lahko kupila in tudi lahko prodala. Ako prištejemo h kupni vrednosti tega vina tudi stroške